

hogy Ártém koldul. Egyszerre csak a „Charlise” hidja megtelt matrózokkal, nagyfejűekkel, kisfejűekkel, kopaszokkal és torzonborzakkal, mint valami embertani muzeum példatára.

Röhögtek, dohányoztak és felémköpdöstek. Az ember azt hihette, hogy megharagudott az ég és a fellegekből vastag flegma zuhog. A szakállas matróz, akihez először fordultam, s aki, mint valami látványosságra, összecsóditette a matrózokat, — egy lezárt sajkát dobott felém. Felnyitottam, hát üres volt. A jóllakottak ott fent gunyt üztek belőlünk, a lent ácsorgó éhesekből. A gimnázista más szemekkel nézett rám. Soványka arca még soványabbaknak látszott, és mégis azt olvastam le róla, hogy nem hiszi el, amit lát. Védelmesnie kellett a bálványát. Csöpp hija, hogy izekre nem szaggattam, hogy a tengerbe nem dobtam, — csak három pofont huztam le neki. Életem legsikerültebb pofonjait.

— Most már láttad, hogyan „ebédelnek” a csavargók? Ha még arra is kíváncsi vagy, hogy hogyan élünk és hogyan filozofálunk, este találkozzhatunk....

A verés csattanóan bizonyította, hogy amit látott — valóság.

J U N I U S I Z Á P O R

Irta: ALEXANDRU SAHIA

A juniusi nap tikkasztón szórta sugarait és itt-ott teljesen leperzselte a gyepet. A szárazságtól gyötört síkságon gyér és sovány kalászkok kókadoztak.

A napégette mesgyéken buzavirág és oroszlánszaj viritott.

Május közepe táján néhány zápor áztatta a földet, de azóta egy csöpp eső sem esett.

A Bărăganon valami tikkadt szomorúság ült. A Jalomita folyó lomhán kigyózott száraz partjai közt. Vonszolta magát a Duna felé.

A forró délután fullasztó levegőjében időnként egy-egy tompa lónyerítés hangzott föl.

Az ég derülten kékllett a síkság fölött. A láthatár pereméről, onnan, ahol a Bărăgan egyik szegélye a lábba süllyed egyetlen felhő úszott tévován az aratók felé.

Petre Măgăun félbeszakította a munkáját. Kinyújtózkodott, hogy csontjai beleropogtak. Kelet felől enyhe szellő kerekedett és felduzzasztotta hátán a verejtékben ázó inget. Jobb tenyere egészen zöld volt sarlója festett nyelétől. Beleakasztotta a sarlót egy kévébe, aztán egy marék porcsfüvet tépett. Szétdörzsölte a füvet a tenyerében, de a zöld szín beevődött a bőrébe és nem akart lemenni. Homlokán verejték gyöngyözött, onnan lepergett arcára, a szakállába, aztán rácsöppent gyolcsinge mellére.

Petre Măgăun magas, szikár, hosszunyakú parasztember volt. Valami sósból font kötél vette körül a derekát és mezitláb volt. Ha a mezőn dolgozott, térdig felgyűrte a gatyáját és ilyenkor látszott, hogy jobb lábikrája hiányzik. Egy srpnellszilánk szakította le a háborúban. Emiatt lábszára valami szüette lécnak látszott.

Mellette dolgozott Anna, a felesége, a terhességtől eltorzult hasával. Nehezen mozgott, mint valami mértéktelenül elhízott kacska. Amikor járt, lábát szétterpesztette és fel-felnyögött.

Anna is meztláb volt. Talpa széles volt és repedezett, ujjai pedig szétterpedtek, mint a motolla fogai. Balkezevel gondosan marokra fogta a kalászokat, a sarlót tartó jobbkezevel pedig lassan nyesegette őket. Összehúzott szemekkel figyelte a kezeit, nehogy megsérüljön... A kilencedik hónapban volt.

Sárga fejkendőjét úgy kötötte meg, hogy száját is eltakarja. Izgatva a por, ami a földből és kalászból föl szállt.

Időnként le-lepihent, hátára feküdt a tarlón, mint valami elfáradt barom. Ilyenkor szemei könnyelábadtak és hasa alaktalan dombnak rémlett.

Petre Măgăun állandóan figyelte a feleségét. Ugy rémlett neki, hogy az egész asszony egy nagy has és amint munkaközben meghajol, mintha orra, arca egybeolvadna a hasával. Miután néhány marokraláló kalászt learatott, fejkendője szélével megtörölte a szemét. Az ember azt hitte, hogy sir. Megszólalt:

— Te sírsz, Anna?

De az asszony nem válaszolt.

— Nem hallođ, sírsz?

Az asszony lassan kiegyenesedett, kezét előbb a térdének, majd a combjának feszítette, végül a csipőjére támasztotta. Hasa minden mozdulatával kerekébbre domborodott. Kendőjét leoldotta a szája elöl és hátrakötötte. Lihegve válaszolt:

— Miért sírnék?

— Azt hittem, sírsz.

— Dehogyan... Csak nagyon nehéznek érzem magam. Tudja Isten, miért esik olyan nehezemre, mintha most volnék először állapotos.

Lisandru Lucea ökre ugrálva, botladozva egészen a mesgyéig jött, sandán széttekintett, készen arra, hogy belegázoljon a búzába.

Măgăun odarohan az ökörhöz, szitkozódik és oldalbavágja a sarló görbéjével.

— Istenit az anyádnak, éppen az én vetésemre **kaptál**, mintha ezer holdam volna. Hisz' csak ez a darabka földem van.

De már hallatszik is Lisandru Lucea hangja, aki ott arat a közelben, a maga néhány hektárján.

— Hallod-e Măgăun, ne bántsđ az **ökömet**. Inkább hajtsđ vissza hozzám!

Petre Măgăun mohón arat tovább és hatalmas mancsaival nagyokat markol a kalászokba. Anna azonban alig mozog. Mögötte marad az aratással. Emiatt, ha az ember igen messzi tart már, visszatér az asszonyhoz kiségeteni, hogy egyszerre láthassanak neki az új rendnek.

Mindaketten hallgatnak. Az ember sűrűn káromkodik, mikor a sarló hegye beleakad valami cserjébe. Anna, azonban akkor sem szól semmit. Az embere felé fordul és mélyről, leküzdhetetlenül felsóhajt. Szeme tágranyitott és mérhetetlenül szomorú.

A Bărăgan felett keserű csönd lángol. Szinte látni a csöndet, amint lobog és remeg a perzselő sugarakban. A föld forróságot lehel. Emiatt aztán a búza szára igen könnyen törik. A kukorica szára időelött megsárgult és kibomlott, mint valami tölsér.

A parasztok dolgoznak. Csak a hátuk látszik, amint meghajolva mozognak a vetésben. Aratnak. Időnként kiegyenesedik egyik-másik és föltekint a magasba. Az eget kémleli. Vörösbegyek szárnyukkal surolják a lecsüngő kalászokat.

Az égen, a lép irányában apró, fehér felhő lebeg, mint szétfoszló, könnyű füst.

A szárazság úgy terjedt szét, mindent beborítón, mint valami ragály. Érezni az üvegesen csillogó kékségben, a barmok bőgésében, érezni minden indában és kalászbán, az egész meggyötört földben. Érzéketlen és leigázó, mint a halál, — benyeli a vizeket és az életet.

Az asszony ismét leheveredett a tarlón.

Petre Măgăun odanéz és látja az asszony hasát, amint ütemesen felalá hullámzik. Azt gondolja magában: „Ennek az Annának is micsoda élete van... Csak szüli a kölyköket egyre-másra, Isten nevében, mint valami szuka.”

Megkérdi:

— Mennyi van még hátra a szülésig?

— Isten bizony, nem tudom. Azt hiszem, hogy már itt az ideje. Talán még vagy két napom van hátra.

Tekintete a magasban jár, szélesen mosolyog.

— Akkor hát kelj fel, Anna és gyerünk.

Az asszony feltápászkodik. A munkája bizony nem sokat ér, inkább csak összekuszálja a kalászokat és vékony csikban szórja el maga mögött. Az ember türelemmel összegyűjti és kérébe köti. Aztán megszólal:

— Eredj a szekérhez, Anna. Pihenj egy kicsit. Ott árnyékos. Látom, nagyon kinox a terhesség... Nem egyébért, csak nehogy a mezőn szüljed meg a gyereket. Nem akarom, hogy fönn legyen vele a falu...

— Bánom is én a falut... Mintha, bizony egyedül én szülnék a mezőn. A férfiak nevethetnek, de mi már csak ott szüljük meg a gyereket, ahol a görcs utólér. Ezt az Isten intézi, nem az emberek.

Sárga kendője szélével letörli arcáról a verejtéket, gondosan megigazítja a kötényt a hasa fölött és elindul.

Talpa alatt ég a föld. Anna is magas termetű, szinte olyan magas, mint Măgăun. Hosszúakat lép, de a terhessége miatt léptei egyenetlenek. Mögötte ijesztően hosszú és alaktalan árnyék jár, surolja a tarló tulsó szegélyét és pillanatokra beborítja az egész tarlót.

Sietve leheveredett a szekér mellett Alig van valami árnyék. Deréktői lefelé égeti a testét a nap. Valami vajudási fájdalom nyilait a testébe és arra gondolt, hogy hátha éppen most fogják el a kinok. Egyszer már szült itt a mezőn. Ez kukoricaszedéskor történt, ősszel, szemező esőben.

Ismét belenyilalt a fájdalom. Pedig nem szeretne itt szülni, semmi-kép'. Hideg veríték önti el a derekát. Balkezevel kétségbeesve a szekér kerekébe fogózott, jobbkezevel pedig a tarlóba markolt annyira, hogy kicsavarta a letarolt szárazakat a földből.

Megmerevedett ebben a testtartásban az égre szegzett tekintettel, mintha nem volna benne élet. Fenn a mérhetetlen magasságban két pacirta repdes. A földről apró pontoknak látszanak. Dalolnak. A mezőn, valamelyik kukoricásban egy fűj énekel. Az asszony mellett ott a gyékény és a vajudó most arra gondol, hogy jó lett volna ráfeküdnie. Most nem mer moccanni sem. Ugy marad mozdulatlanul.

Valami nyálkás hátú béka ugrándozik feléje és egészen az arca közelébe merészkedik. Ott megtorpan és tátott szájjal bámulja. Kidülledt szemei vannak és fehérpetyes begyében ketyeg a szive, mint valami óra.

Az asszonyt undor fogja el és szeretné elűzni a békát. Most azonban teljes erővel lepték meg a fájdalmak. Keservesen nyögve valósággal ivben meggörbült és karjával egészen átölelte a szekérkereket. A lába mint-ha kiakadt volna csipőjéből, térdéit görcsös fájdalom rázta meg.

Aztán valami hús enyhület öntötte el és könnyes öröm töltötte meg

szemét-szívét. Lefejtette karját a kerékről, jobb tenyeréről pedig lerázta a hozzátapadt földet.

Tágranyilt, száraz szemmel feltérdelt. Reszkető kezével, amelyből minden vér eltávozott, a tarló felé nyult, — a gyermekéért.

Piros kis testéhez szalmaszálak és göröngyök tapadtak. Az asszony felemelkedett és a napsütés felé emelve a gyermeket — néhányszor jól megrázta. A gyermek felvisított. Az első hang!... Vad szeretettel a kebeléhez ölelte és csókokkal borította a fejbubját.

Megtisztította a szalmaszálaktól és a göröngyöktől. Letépte derekáról a kötényt és belépőlyálta. Odafektette a szekérben heverő sarjuba és fölébe terítette a gyékényt, hogy beárnyékolja.

Aztán, mintha misem történt volna, rendbeszedte a szoknyáját és elindult, vissza az emberhez, folytatni a munkát.

Az emberről úgy ömlött a veriték, mintha a patakban lubickolt volna. Tíz kéve hevert mögötte rendetlenül odadobva, A forróság oly' kibíratatlanul perzsel, hogy a föld szinte belekékül.

Távol a sikságon, mintha tüzek égnének.

Az asszony a férfi közelébe ér, de az most nem tekint oda. Ott áll az asszony, kezében a sarlóval, várva, hogy az ember szóljon valamit. De Mägäun csak arat tovább, és mohón nyesi a kalászokat. A sarlójába ölelt buzaszárakat egyetlen mozdulattal átszeli.

— Péter, — szólal meg az asszony - nézz reám! Meglett a gyerek...

Az ember feléjefordítja a tekintetét, de nem szakítja félbe a munkát.

Az asszony hangja vértelen, s az ajkán minthogyha hamu izét érezné.

— Igen, megszültém a gyermeket, Péter.

Az ember kiejti a kezéből a sarlót, aztán felegyenesedik.

— No, mi az? — ~~nézi~~ meg az asszony. — Hiszen már szültem egyszer így, ősszel, esőben.

Az ember szeretne mondani valamit, szeretne bőségesen káromkodni, de csak felveszi a földről a sarlót és miközben arat tovább, megkérdi:

— Aztán fiu-e?

— Fiu.

Az ember hosszú nyaka még hosszabbra nyúlik és szeretne fölnevetni. Azt mondja:

— Akkor hát minek mászkálsz?

— De hisz' semmi bajom, ~~megkönnyebbültem~~.

Az asszony megint csak elmarad a munkával az ember mögött, aki úgy tör előre, mint a farkas. A kalászok csiklandozzák veritéktől csapzott szakállát és egyik-másik ott is akad a szakállában.

Oroszország felől meleg szél ömlik a sikságra s mint a felleget sodorja magával a pitypang és a bogáncs bóbítáit, porzóit.

Mägäun amint a kalászokat oldalrahányja, odapillant az asszonyra. Annak hiányzik a köténye, szoknyája meg ferdén áll rajta. Alig van ereje összefogni a kalászokat és a sarló reszket a kezében, amikor vágni akar. Valami felkavaró szomorúság szállta meg az asszonyt. Megszülte a gyermekét. Világrahozta a nyolcadik gyermeket és visszajött ide, dolgozni.

Hirtelen kiegyenesedik, tekintete tétovázó, s amint ott áll sarlóval a kezében, megszólal:

— Megint rosszul ~~vagyok~~, Péter. Megyek.

— Menj csak nyugodtan, és maradj is ott a szekér mellett a gyerekkel. Vigyázz, el ne nyomjon az álom, nehogy hangyák másszanak a gyerekre. Takard be jól...

Az ember ismét magára marad, az asszony pedig ott igyekszik a mesgyén a szekér felé, melyben a gyermeket hagyta.

Alig ért oda a szekérhez, amikor belekapott ugyanaz a fájdalom, talán még hatalmasabban, mint az imént. Rémülten végigheveredik a **kerék** mellett. Valami gyerek jött arra egy üres, üveggel, bizonyára vizért. De amint megpillantotta az asszonyt — futásnak eredt, hogy csaknem orrabukott.

Lisandru Lucea ökre belegázolt a vetésbe és szarvával valami kazalba, turkál. Az asszonyon átvillan: „Ha Péter hátrafordulna és meglátná...”

A görcsös fájdalom összecsaparja testét, s ő ismét átöleli a szekér kerekét. Gyötrelmes nyögés szakad ki a száján, aztán határtalan, boldog megkönnyebbülést érez. Gyöngye sikoly hangzik föl. Az asszony sietve feltápáskodik és mosolyogva emeli föl a tarlóról a második gyermeket. A mezőn, a juniusi délután forróságában most két csecsemő cérnavékony sírását hallani. Az asszony feszülten figyel, amint a szekerében fekvő csöppség visitozása egybehangzik az ujszülött próbálkozó lélegzésével.

Egy cikázó lepkepár közelit feljűk, de az asszony féltőn magához vonja a gyermeket.

A mezőn hamar elterjedt a hire, hogy Mägäun felesége fiu ikreket szült. Nyomban ott termett néhány bábaasszony, mintha csak a földből nőttek volna ki. Megfürdették a porontyokat a csurgó vízében, aztán köldöküket elkötötték a szoknyájukból kihasított vörös madzaggal.

Mägäun is odajött, bár még nem végezte el a munkáját. Látta a nagy sokadalmat a **szekér** körül és attól félt, hogy valami baja történt **az asszonynak**. Most azonban odatámaszkodott a szekérrudjához és **tekintete** a távolban jár, mintha hidegen hagyná mindaz, ami **körülötte** történik. **Távolabb** hosszú kötélre kipányvázott lovak legeltek. Többet forgolódnak, **mint** legelnek, össze-vissza taposták már az egész tarlót és minden füvet **lelegeltek...** Nyugtalan fel-fel nyeritenek és patkójukkal széthányják a földet maguk körül.

— No , a te fakóidnak is **kiáltanak** a bordái, Péter.

— Ha hamarosan nem jön eső, nem tudom, mihez kezdünk, — mondja Antonie Lungu, aki a szekér derekához támaszkodik.

Mägäun közelebb jön s megszólal:

— Nem lehet így élni. Hét gyermekem van, az ikrekkel **kilenc. Ket-**tejükkel éppen tizenegy éhes száj. Mondjuk, hogy az ikrek még nem sokat pusztítanak, de akkor is vagyunk kilencen. Csak ez a darab földem van, ez a félhektár. Aztán nem fizettem még ki sem az adót, sem a legelőpénzt.

— Pedig jól tennéd, ha **sietnél, Péter, mert elviszik a cókómódat**. Láthattad, hogy sok helyről elvitték a párnát, meg a takarót.

— Dehát **hogy a fenébe** siessek, jóember? Miféle beszéd az, **hogy** siessek...

— Adjál el valamit.

— Mi az ördögöt adjak el? **Mond** meg te, mit adjak el. Hát van nekem mit eladni?

Az égre váratlanul felhők gyülekeznek. Ólomszürkék és onnan **jön-**nek, ahol az emberek hite szerint véget ér a **Bărăgan**, — a láp felől. Utjukban más fellegekkel találkoznak, amik a Duna felől gomolyognak. Ezek a fellegek sötétebbek és mintha közelebb volnának.

Gomolygásuk beárnyékolja a napot.

A sikságra fullasztó hőség nehezedik, — ebbe a forróságba már

viharelőtti, hűvös fuvalmak vegyülnek.

Az elsötétült égen tompa moraj fut át, s a fellegek alacsonyabbra ereszkednek. A föld még ontja a forróságot.

— No, én megyek Péter, — mondja Antonie, — lehet, hogy eső jön.

Anna magárahagyva üldögél a szekérben, karjai közt az ikrekkel. Az asszonyok egy rakás szalmát gyömöszöltek alája, nehogy összerázza a szekér s a sok szalma most omlik kifele a szekér oldalán. Anna inkább gunnyaszt, mint ül, és hasonlít a szűzanyához.

Egyre sűrűbben dördül meg az ég. Lehullottak az első nagy, nehéz esőcseppek is. Péter eloldja a lovakat és gyorsan befogja őket. Behányt már a szekérbe minden cók-mókot és most körülnéz, nem felejtett-e el valamit.

— Te jól ülsz ott, Anna?

— Jól, csak hajts lassan.

A lovak nógatás nélkül elindulnak és Mägäun örvend. Azt gondolja magában: „Érzik a lovacsák az esőt, azért szedik a lábukat ők is.”

A falu felől már jön az eső istenigazában. Rohan és hatalmasan szétterül, mint valami sűrű, gőzölgő gyöngyfűgöny.

A lovak prüszkölnek és fülüket hegyezik. Az ember szekérrnyőnek teríti a gyékényt Anna és az ikrek fölé.

Az eső először csak végiglegyintett a tájon, mint valami enyhe szellő, könnyedén végigszította finom cseppjeit, aztán vad robajjal rázudult a síkságra. Szélesen kibomolva rohan végig a Bärägámon. Az ember is a szekérrnyő alá húzódik, de a lába kívül marad. Az asszony a gyermekek fölé gőnyed, hogy testével második takarójuk legyen. Térdére támasztott karjában tartja kis testüket. A szekér minden zökkenésére felkiált: „Lassabban Péter, lassabban” és mind magasabbra emelve féltően ringatja őket a karján.

Az ügető lovak patkói csattognak s az uton az esőtől fellocsolt por erős szaga kavarog. Az esőlé gyors patakokban ömlik végig a, kerékvágásokon és bezúdul az árokba. Minden gyom, bogács, bojtortján levele vagy a bürökbokor megmosakodva és teli életkedvvel ágaskodik az árok szélén.

Még a kiszáradt és letiport tarló is vidáman mutogatja sörtés mezőnyét, ami most olyan, mint valami tiszta kefe.

Az eső beszivárgott a gyékényen keresztül a szekérbe és átázta a szalmát. Anna, amennyire csak bírja, összehúzódik, hogy óvja a gyereket. Időnként közelhajol ajkával a csöppségek lélegzetéhez, hogy érezze élnek-e? Meleg levegő vékonyka szálai csiklandozzák ajkát, mint a tű hegye. Lélegzenek.

Az ember kibújt a szekérrnyő alól. Inkább ázik az esőben. Ott benn a szekérben érzik a gyermekágyas asszony nehéz, erjedt szaga. Egyetlen egyszer nézett az asszonyra s akkor látta, hogy a szeme könnyes. Az átázott sárga kendő odatapadt a hajához. Arca eltorzult és vértelen.

Az ember úgy érzi, hogy valami forró nedvesség önti el a szemét. De maga sem tudja bizonyosan, hogy sir-e vagy csak a víz csurog a hajából a szemébe.

Jobbról és balról a földek felfrissülve és feketén nyujtózkodnak a zuhogó esőben. Az uton széles tócsák fénylenek. A zápor buborékokat ver a tócsák vizén. A lovak soványabbaknak látszanak a laza hámokban, amik ütemesen verdesik ázott bordáikat. Szaporábban ügetnek s az ember ostornyéllel éppen a marjukra suhint. Minden ostorcsapás után, amire a lovak rántanak egyet a szekéren, az ember megszeppenve fülel a szekérrnyő alá, nem kiált-e Anna? De Anna hallgat.

Valahol megdördült az ég, aztán keleten villám hasította keresztül. Az esőverte faluból mintha kihalt volna minden élet. A szekér csikorgó tengellyel befordult az udvarra.

Az ember tüstént leugrik a szekérről. A sok gyerek mind kirohant a tornácra az anyja elé, aki ott kell legyen a gyékény alatt. Nem értik, hogy miért nem veti már hátra a szekérronyót, hogy előbujjon mögüle.

Az ember *szalad* az udvar végibe és elkiáltja magát:

— Hé, Vasile bátya, Marina néne, jőjjenek elő gyorsan! Hadd vegyünk le Annát a szekérről, mert meglett a gyerek.

Hamarosan ott teremnek a szomszédok. Fejükre zsákot borítottak és mezitláb *topognak* a sárban. Az asszony nagyobbacska, két lánya is előreszaladt kétségbeesett sirással, mert nem tudják, mi történt. Az ember felugrik a szekérré és óvatosan kiemeli a gyékény alól a gyerekeket, először az egyiket, aztán a másikat. Odanyújtja őket Marina néneinek, aki betakarja, őket a keblén a nagykendőjébe, aztán beszalad velük a házba. Anna összetört, megmerevedett testtel fekvé maradt a szekérről, abban a görnyedt testtartásban, ahogy a gyermekek fölé hajolt. Az ember a karjaiba emeli és odanyújtja Vasile bátyának, aki leugrik a szekérről és együtt viszik át a sártól sikos udvaron. Anna merev tekintettel néz maga elé és elhaló hangon kéri a gyermekeket. Odafektették az ikreimellé az ablak melletti ágyra.

A hét gyerek ottmaradt a tornácra, meg a pitvarban, valamennyi riadtan bögg, és nem mer bemenni a házba.

Mind a hét rongyos és maszatos.

Az ember ügyet sem vet rájuk, hagyja, hogy böggjenek. Szeme előtt, mint valami kinzó látomás, megjelenik a közös asztal képe, körülötte kilenc örökké éhes száj és nemsokára tizenegy.

Mit ér az eső is, ha csak azt a keskeny földcséskjét öntözi? Másoknak százszor annyi a földjük és zsellérekkel dolgoztatják meg.

Szitkozódva fordul ki az esőbe, hogy kifogja a lovakat. Szélnek ereszti őket az udvaron, hadd járjanak, amerre jólesik.

Egy eltévedt ruca kétségbeesetten hápog. Az ember csontig ható szagatást érez beteg lábában. A szomszédék, Vasile bátya meg Marina néne, zsákkal a fejükön megjelentek a küszöbön.

— Hát te, Péter, mit keresesz? Örülj, hogy fiaid születtek... Aztán nagyra nőjjenek.

Péter szeretne válaszolni valamit, szeretné megköszönni a jókivánságot, de a szomszédok már mennek is. Az eső lecsillapodott, csak ritka, apró csöppek hullanak még. Az akácok meg-megrázzák lombjukat és felriasztják fészükéből a verebeket.

A hét gyermek megint ott szepeg a tornácra. Az ablakban megjelenik Anna arca sárgán, mint valami viaszpogácsa.

Az ember magára marad az udvaron; lába belesüpped a juniusi eső-sarába. Nincs kedve visszamenni a házba. Az egyik ló felnyerített és éhes hangja mintha felkötötte volna magát az akácokra a gyermekek szeme láttára.

Az ember kifordul a kapun. Elindul Antonie Lunguhoz, hogy megtudja, hány falubelinek vitték el ma a rongyát adóba.

Se Anna, se a hét gyerek nem tudja, hová megy az ember.

Az udvarból újabb lönyerítés bukfencezik utána... Az ember kábultan botorkál az országuton és szeme előtt egyre ott látja az akácokról lelógó éhes lönyerítést. Bizonytalanul mormolja: „Hogy az ördögbe van ez is, hogy a hangok felkötik magukat?”

Az est puha léptekkel, hangtalanul száll le a falura. Ugyanakkor az ég lángolón meghasad és biborfénnyel vonja be a parasztházak ablakait.